

Usavršena metoda izazvala širok interes

Postupak konzerviranja je vremenski kratak, jeftiniji u odnosu na donedavno primjenjivane, praktičniji u primjeni (oružje se po potrebi može odmah rabiti, dakle postupak dekonzerviranja gotovo da i ne postoji), a premazni materijali su napravljeni na bazi biljnih ulja, dakle, ekološki su besprijekorni. Pohvalna je i činjenica da se za konzervaciju pješačkog naoružanja, mogu rabiti sredstva proizvedena isključivo u Hrvatskoj

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio davor KIRIN

Prostor zagrebačke tvornice "Jedinstvo" 14. su travnja bili poprištem zanimljivog događaja. Naime, za petoricu predstavnika rumunjskih oružanih snaga održana je prezentacija metode dugoročne konzervacije pješačkog i topničkog naoružanja VCI metodom. Povod prezentaciji bila je zainteresiranost rumunjskih kolega za eventualnu vlastitu uporabu te metode. O čemu je zapravo riječ, поближе nam je objasnio satnik Tadija Madžar iz Uprave za logistiku GS-a. Teško da za to postoji osoba koja je meritornija, naime, upravo ispitivanje te metode je tema koju Madžar obrađuje u svom magistarskom radu.

Pronalazač same metode (koju je dosad u uporabu uzelo oko 70 svjetskih zemalja) je tvrtka "Cortec" iz Sjedinjenih Američkih Država, čiji je vlasnik, Boris Mikšić, podrijetlom Hrvat. MORH je u preliminarne kontakte s njima stupio još 1994. godine, da bi 1996. tehnologija službeno ušla u uporabu unutar HV-a, a godinu dana kasnije prva su sredstva njome konzervirana. Do danas je, otprilike, tom tehnologijom konzervirano oko 80% pješačkog i 40% topničkog naoružanja Hrvatske vojske. Naravno, naši su stručnjaci tijekom tih nekoliko godina prije službene uporabe provjeravali učinkovitost metode i primali informacije od svojih kolega u inozemstvu (tehnologiju, između ostalih, primjenjuju i SAD, Francuska, Izrael, Turska, Grčka...).

Naravno, ključna je bila činjenica da metoda apsolutno odgovara NATO standardima, a također i da ima druge prednosti u odnosu na starije metode (ponajprije od one sovjetske koju je rabila bivša JNA). Od tih prednosti satnik Madžar je istaknuo slijedeće: postupak konzerviranja je vremenski kratak, jeftiniji u odnosu na donedavno primjenjivane, praktičniji u primjeni (oružje se po potrebi može odmah rabiti, dakle postupak dekonzerviranja gotovo da i ne postoji), a premazni materijali su napravljeni na bazi biljnih ulja, dakle, ekološki su besprijekorni.

Pohvalna je i činjenica da se za konzervaciju pješačkog naoružanja, mogu rabiti sredstva proizvedena isključivo u Hrvatskoj.

Tijekom godina, HV-ovi i MORH-ovi stručnjaci su, u suradnji s domaćim "civilnim" tvrtkama (ponajprije INA-om, koja je, zajedno s "Cortecom" osnovala zajedničku tvrtku "Cortecross"), stručnjacima i laboratorijima neprekidno radili na vlastitom usavršavanju postojeće metode, i došli do opipljivih rezultata, tako da je metoda uvelike poboljšana. U fazi su, trenutačno, laboratorijska ispitivanja koja će dokazati da metoda, za razliku od predviđenih pet, ovako usavršena može biti primjenjivana i u neprekidnom razdoblju od šest godina, što je naizgled malo, ali ustvari riječ bi bila o golemoj uštedi.

Kad se spoznaju sve prednosti koje ova metoda sa sobom donosi, nije ni čudo da je izazvala interes širih razmjera. Otud i posjet rumunjskog izaslanstva, na čijem čelu je bio pukovnik George Popa. Nazočni su bili i bojnik Livia Fetcu, satnik Catalina Georgescu, te Georgea Bogdan i Frederica Bogdan. Prilikom prezentacije, kojoj su, osim nadležnih stručnjaka iz MORH-a i "Cortec"-a bili nazočni i predstavnici Glavnog stožera, bile su prikazane dvije osnovne stvari: postupak dekonzervacije (kojeg, kao što smo napomenuli,

zapravo i nema: dokazano je da je oružje odmah spremno za uporabu), te konzervacije pješačkog i topničkog naoružanja.

Što su gosti iz Rumunjske došli vidjeti, to su i vidjeli, i izrazili zadovoljstvo. Sad je na višim vojnim i državnim strukturama dviju zemalja da se dogovore o eventualnom uvođenju metode i u Rumunjsku.

Ovo je bila tek prva ovakva prezentacija metode u Hrvatskoj (pred stranim gostima). No, zasigurno neće biti i posljednja. Očekuje se skori posjet sličnog izaslanstva iz Mađarske, a zatim i iz drugih bližih zemalja. Kao zaključak, izrazit ćemo pohvale našim stručnjacima (kako vojnim tako i civilnim) za ovako predan i uspješan rad koji, kako vidimo, ima odjeka i izvan granica naše zemlje.

U fazi su, trenutačno, laboratorijska ispitivanja koja će dokazati da metoda, za razliku od predviđenih pet, ovako usavršena može biti primjenjivana i u neprekidnom razdoblju od šest godina

